

POSTBUS 3007 | 2001 DA HAARLEM

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat
Mevr. drs. S. van Veldhoven-van der Meer
Postbus 20901
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

Gedeputeerde Staten

Uw contactpersoon

dhr. J. van Belkom

BEL/OMB

1 | 3

Betreft: Grafietuitstoot Tata Steel

Verzenddatum

21 JAN, 2019

Excellentie,

Kenmerk

1172251/1172253

Van uw ministerie hebben wij bericht ontvangen dat de grafietuitstoot bij Tata Steel ter sprake zal komen in de Tweede Kamer bij het algemeen overleg Externe veiligheid van 23 januari. Dit mede naar aanleiding van de open brief aan de minister-president in de Volkskrant van 16 januari jl. Door middel van deze brief lichten wij graag enkele zaken nader toe.

Uw kenmerk

Sinds het voorjaar van 2018 komen er regelmatig meldingen binnen over de uitstoot van grafiet vanaf het terrein van Tata Steel. Deze uitstoot is afkomstig van het bedrijf Harsco Metals Holland B.V. (hierna: Harsco) dat onder meer ruwijzerafval van Tata Steel ontzwavelt en afslakt. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland zijn bevoegd gezag voor Harsco op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het Besluit omgevingsrecht. De uitvoering van deze taak is belegd bij de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied.

Vanaf de toename van de meldingen is het toezicht vanuit de omgevingsdienst geïntensiveerd. Omdat dit niet tot de gewenste verbeteringen leidde, heeft de omgevingsdienst in juli 2018 een waarschuwingsbrief verzonden aan Harsco en hen gesommeerd de grafietuitstoot te stoppen. Op 1 november 2018 is dit gevolgd door het opleggen van een last onder dwangsom. Per waargenomen incident gaat het om een bedrag van vijfduizend euro, met de mogelijkheid van dertig verbeuringen. Tot op heden zijn er achtentwintig incidenten geconstateerd. Wanneer het maximaantal van dertig is bereikt, zullen wij een besluit nemen over de vervolgmaatregelen. Behalve het verhogen van het bedrag van de dwangsom kijken wij nadrukkelijk ook naar andere opties om tot een oplossing voor de korte termijn te komen. Daarnaast is een strafrechtelijk onderzoek gestart naar het overtreden van de vergunningvoorschriften, hierover is overleg geweest met de officier van justitie.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143

Houtplein 33
2012 DE Haarlem
www.noord-holland.nl
KvK nummer 34362354
Btw nummer NL.0010.03.124.B.08

Als provinciaal bestuur vinden wij echter dat onze rol niet ophoudt bij de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving. Wij zijn ons er terdege van bewust dat de recente toename van de overlast vragen oproept en tot onrust leidt. Om die reden zijn er op 28 november en 11 december 2018 bewonersavonden gehouden waarin bewoners hun zorgen konden uiten en met de verantwoordelijke bestuurders in gesprek konden gaan. Deze avonden zijn gevolgd door meerdere gesprekken met de IJmond-gemeenten en diverse bewonersgroepen.

Eén van de zaken die nadrukkelijk naar voren kwam uit de bewonersavonden en gesprekken, is de wens om de gezondheidssituatie in kaart te brengen. Dat betreft zowel de effecten van de blootstelling aan grafiet als aan andere stoffen. Wij hebben het RIVM gevraagd dit op te pakken, zij zullen door middel van sessies met bewoners inventariseren welke vragen er leven. Vervolgens analyseert het RIVM wat de mogelijkheden zijn. Sommige vragen kunnen wellicht al op korte termijn worden beantwoord op basis van reeds beschikbare gegevens, andere vragen pas na het uitvoeren van aanvullend onderzoek. Hoe lang het onderzoek gaat duren, is daarom pas bekend nadat de analyse van de bewonersvragen is afgerond. Een tweede initiatief is het project Hollandse Luchten. Dit is een project waarbij bewoners zelf met sensoren de luchtkwaliteit (fijnstof en stikstofdioxide) kunnen monitoren. Het project was reeds in voorbereiding toen de onrust over de grafietuitstoot van Harsco toenam, maar gezien de situatie is besloten om extra sensoren in te zetten in het gebied rondom Tata Steel.

Verder zijn in de afgelopen periode gesprekken gevoerd met de directies van Harsco en Tata Steel. Tata Steel heeft inmiddels maatregelen aangekondigd waarmee de overlast moet worden geminimaliseerd. Als kortetermijnmaatregel is het productieproces aangepast en worden de zogenaamde slakpannen langer afgekoeld, waarmee er sprake zou moeten zijn van een beperktere stofverspreiding. Als langetermijnmaatregel is een overkapping van de installatie toegezegd. Harsco en Tata Steel hebben recent bekend gemaakt dat deze hal per uiterlijk april 2020 operationeel zal zijn. Samen met de omgevingsdienst bekijken wij welke mogelijkheden er zijn om, binnen de wet- en regelgeving, de bouw van de hal te versnellen. De omgevingsdienst zal toezien op de implementatie van deze en andere maatregelen.

Een andere stap die wij hebben gezet, is het naar voren halen van Tata Steel bij het in kaart brengen van de 'zeer zorgwekkende stoffen' (hierna: ZZS). Het Interprovinciaal Overleg heeft met het Rijk afgesproken om de ZZS met voorrang aan te pakken, gezien de recente problematiek in Zuid-Holland. In plaats van de rapportages van bedrijven af te wachten, schrijven de provincies bedrijven aan met de

vraag informatie aan te reiken over de ZZS. Het doel is om een actueel beeld te krijgen van het gebruik en de emissie van ZZS en potentiële ZZS. Oorspronkelijk zou Tata Steel pas in de tweede fase aan bod komen, maar dit is naar voren gehaald. De gesprekken met Tata Steel zijn inmiddels gestart.

Bij onze inzet voor het Schone Lucht Akkoord richten wij ons specifiek op maatregelen in de IJmond. De inventarisatie van mogelijke maatregelen loopt op dit moment, onze ambitie is om een groot deel hiervan mee te nemen in de bestuursovereenkomst die later dit jaar zal worden gesloten. Als provinciaal bestuur kijken wij daarbij ook naar het Rijk. Want hoewel wij als bevoegd gezag voor Tata Steel bereid zijn om verder te gaan dan alleen de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving, zijn sommige maatregelen te omvangrijk om alleen te kunnen nemen. Een intensieve samenwerking met het Rijk is in onze ogen essentieel om tot een effectieve en structurele aanpak te kunnen komen.

Ook op een ander vlak kijken wij naar het Rijk. Wat wij als bevoegd gezag maatschappelijk gezien lastig vinden om uit te leggen, is dat de lasten onder dwangsom fiscaal aftrekbaar zijn. Wij vinden dat dit afbreuk doet aan het instrument. Van onze kant zullen wij kritisch kijken naar de wijze waarop wij dit instrument inzetten, maar het zou ons helpen als er een signaal wordt afgegeven door de aftrekbaarheid van dwangsommen ongedaan te maken. Wij hebben dan ook aan het Interprovinciaal Overleg gevraagd hierover een brief te sturen aan de staatsecretaris van Financiën. Wij zullen u een kopie sturen van de brief.

Als provinciaal bestuur voelen wij ons verantwoordelijk voor wat er in de IJmond gebeurt. Wij zijn echter van mening dat een gezamenlijke aanpak van het vraagstuk noodzakelijk is om resultaten te kunnen boeken. Daarom doen wij een beroep op u en gaan we graag in gesprek over de mogelijke vervolgstappen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

voorzitter

Kopie aan Provinciale Staten van Noord-Holland